

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**СТУДЕНТСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ
(СПУ)**

вул. Володимирська, 60, м. Київ, 01601

тел. (044) 239-34-98, (044) 521-32-74

e-mail: spu.letters@gmail.com

від 19.08.2025 року

**Уповноваженому Верховної Ради
України з прав людини
Дмитру ЛУБІНЦЮ**

**Голови
Студентського парламенту
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка
Соломії ОРЛЕНКО**

ЗВЕРНЕННЯ

**щодо обмеження доступу до месенджера Telegram у внутрішній мережі
КНУ імені Тараса Шевченка та відповіді Національного координаційного
центра кібербезпеки**

Студентський парламент Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — *Студентський парламент Університету*) звертається до Вас зі скаргою на дії Національного координаційного центру кібербезпеки (НКЦК), які, на нашу думку, порушують законодавчо гарантоване право на звернення громадян та перешкоджають здійсненню діяльності органів студентського самоврядування.

Студентський парламент Університету не отримав належної відповіді від НКЦК на звернення від 26 червня 2025 року та від 09 липня 2025 року, що стосувалося обмеження доступу до месенджера Telegram у локальній мережі Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

26 червня 2025 року тимчасово виконуючий обов'язки Голови Студентського парламенту Університету Іван ЛАЗОРЕНКО надіслав до НКЦК офіційне звернення з проханням надати правову оцінку та роз'яснення щодо обмеження доступу до месенджера Telegram у внутрішній мережі Університету. Це питання безпосередньо стосується умов здійснення повноважень студентського самоврядування, організації навчального процесу, оперативної комунікації в умовах воєнного стану, а також реалізації прав студентів, гарантованих Законом України «Про вищу освіту».

03 липня 2025 року Студентський парламент отримав лист Апарату Ради національної безпеки і оборони України, який, однак, містив лише загальне викладення нормативних положень без відповідей на по суті поставлені питання, на що було відправлено повторне звернення від Голови Студентського парламенту Університету вже 09 липня 2025 року з уточненнями.

25 липня 2025 року Голова Студентського парламенту Університету надіслала повторне звернення з уточнюючими питаннями, проте жодної відповіді не було отримано на момент 18 липня 2025 року.

Додатково, беручи до уваги лист-роз'яснення Міністерства освіти і науки України (МОН) № 1/19326-24 від 18.10.2024, який зазначає, що рішення НКЦК, поширене листом МОН, не є нормативно-правовим актом; листи, інструкції та методичні рекомендації органів виконавчої влади, крім зареєстрованих у Міністерстві юстиції, не встановлюють правових норм (ч. 2 ст. 2 Закону України «Про освіту»); суб'єкти освітньої діяльності здійснюють свою діяльність самостійно і незалежно в межах академічної, організаційної та інформаційної автономії (ч. 3 ст. 2 того ж Закону).

З огляду на те, що відповідно до Указу Президента України від 07.06.2016 № 242/2016, НКЦК є робочим органом РНБО з координаційними та дорадчими повноваженнями. Рішення РНБО, у тому числі ухвалені за поданням НКЦК, набирають чинності лише після введення їх у дію Указом Президента України та офіційного оприлюднення (ст. 12 Закону України «Про національну безпеку України»). Відсутність такого указу щодо рішення НКЦК від 19.09.2024 свідчить про відсутність його обов'язкової сили.

З офіційного повідомлення РНБО (19.09.2024) вбачається, що обмеження Telegram стосується службових пристроїв органів державної влади, військових формувань та операторів критичної інфраструктури. Заклади вищої освіти не віднесено до цієї категорії, якщо окремим актом їх не визначено об'єктами критичної інфраструктури.

Згідно зі статтею 15 Закону України «Про звернення громадян», відповідь на заяву чи клопотання має надаватися саме тим органом, який отримав звернення, і який компетентний вирішувати порушені в ньому питання.

Таким чином, лише НКЦК, як орган, що ухвалив рішення, має повноваження його офіційно тлумачити. Це відповідає конституційним принципам: статтям 19 і 40 Конституції України: органи влади діють лише на підставі закону і в межах наданих повноважень, а кожен громадянин має право на звернення з вимогою обґрунтованої відповіді.

Особливо підкреслюємо, що Міністерство освіти і науки України, до якого фактично переадресовано наше звернення, не є спеціалізованим органом у сфері кібербезпеки та не входить до кола суб'єктів, на які поширюється дія рішення НКЦК. Згідно зі статтею 19 Закону «Про звернення громадян», безпідставна передача звернення іншому органу заборонена. При цьому закон зобов'язує орган, уповноважений вирішувати заявлене питання, письмово повідомити заявника про результати розгляду звернення.

Частина 5 статті 40 Закону України «Про вищу освіту» гарантує органам студентського самоврядування право захищати права та інтереси студентів, брати участь у вирішенні питань організації навчального процесу, а також ініціювати пропозиції щодо поліпшення умов навчання. Блокування основного каналу комунікації — Telegram — без належного правового обґрунтування фактично позбавляє студентів можливості реалізовувати вказані права.

Згідно із частиною 1 статті 40 цього Закону, у закладах вищої освіти діє студентське самоврядування, яке об'єднує всіх студентів і забезпечує захист їх прав та участь у керівництві навчальним закладом.

Частина 5 статті 40 Закону України «Про вищу освіту» прямо передбачає права органів студентського самоврядування, зокрема, вносити пропозиції щодо покращення умов навчання та матеріально-технічного забезпечення, захищати права та інтереси студентів, брати участь у вирішенні питань організації побуту студентів, проводити мирні зібрання, акції протесту, демонстрації тощо.

Відповідно до викладеного вище, а також з огляду на воєнний стан оперативна та надійна комунікація є ключовою складовою для безперервності освітнього процесу. Месенджер Telegram використовується більшістю студентів для обміну повідомленнями, поширенню розкладів, електронних навчальних матеріалів, донесення повідомлень про повітряні тривоги та організації волонтерських ініціатив.

Звертаємо увагу, що обмеження доступу до месенджера Telegram у внутрішній мережі університету фактично унеможлиблює спілкування та організацію роботи органів студентського самоврядування, що суперечить Закону України «Про вищу освіту».

Обмеження доступу до ключового засобу комунікації позбавляє студентське самоврядування можливості належним чином виконувати ці функції та представляти інтереси студентів. Це порушує не лише норми Закону «Про вищу освіту», але й принципи відкритості й демократичного управління у вищому навчальному закладі.

Враховуючи вищенаведене,

ПРОСИМО:

1. Здійснити перевірку дій НКЦК щодо неналежного розгляду звернення Студентського парламенту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, що виразилося у формальній відповіді, що не містить по суті запитуваної інформації та переадресації звернення до органу, який не є компетентним у цьому питанні.
2. Вжити заходів реагування, передбачених Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», у зв'язку з

порушенням прав студентів на звернення, доступ до інформації, участь у самоврядуванні та забезпечення умов для навчання.

3. Звернутися до НКЦК з вимогою надати вмотивовану відповідь на звернення Студентського парламенту Київського національного університету імені Тараса Шевченка по суті порушених у ньому питань у визначені законом строки.

Додаємо копії листів та відповіді на них про які йшлося в листі. Сподіваємось на швидку відповідь.

**Голова Студентського
парламенту Університету**

Соломія ОРЛЕНКО

На документ накладено КЕП